

of trees', N. of the tree Pārijāta; also -वरः, -रुहा a parasitical plant. -वल्ली a creeper; Ks. 53. 59. -विलासिनी the Navamallikā creeper. -शायिन m. a bird. -सारः camphor.

तरुश a. Full of, or abounding in trees.

तरुटः The root of the lotus.

तरुण a. [तू-उन्न Un. 3. 54] 1 Young, youthful, juvenile (as a man). -2 (a) Young, newly-born or produced, tender, soft; वितीर्णं सर्वस्वे तरुणकरुणापूर्णहृदयाः Bh. 3. 49. (b) Newly risen, not high in the sky (as the sun); वासो वसाना तरुणकरागम् Ku. 3. 54. -3 New, fresh; तरुणं दधि Chāṇ. 64; तरुणं सर्षपशाकं नवौदनं पिच्छिलानि च दधीनि | अल्पव्ययेन सुन्दरि प्राम्यजनो मिष्टमश्नाति || Chand. M. 1. -4 Lively, vivid. -णः A young man, youth; गतवयसामपि पुंसां येषामर्थो भवन्ति ते तरुणाः Pt. 1. 11; Bv. 2. 62. -2 The castor-oil plant. -3 Large cumin-seed (Mar. जिरे). -4 Newly produced liquor; तरुणस्तु नवे यूनि मद्ये प्रथम उल्कटे Nm. -णी 1 A young or youthful woman; वृद्धस्य तरुणी विषम् Chāṇ. 78. -2 N. of some plants such as Aloe Perfoliata (Mar. कोरफड), Rosa Glandulifera (Mar. पांढरा गुलाब) etc. -णम् 1 Cartilage. -2 A sprout. -Comp. -अस्थि n. cartilage. -ज्वरः fever lasting for a week. -दधि n. coagulated milk five days old. -पीतिका red arsenic.

तरुणकम् A sprout.

तरुणयति Den. P. To heighten, spread; प्रारम्भेऽपि त्रियामा तरुणयति निजं नीलिमानं वनेषु Mal. 5. 6.

तरुणायते Den. Ā. To remain young or fresh; तृणैका तरुणायते Pt. 5. 16.

तरुणिमन् m. Youth, juvenility; अपक्रान्ते बाल्ये तरुणिमनि चागन्तुमनसि P. R. 2. 11.

तरुता Freshness, vigour.

तरुट Ved. 1 Overcoming, conquering. -2 Impelling, driving onward. -3 Protecting (तारक).

तरुत्र a. Ved. 1 Carrying across. -2 Conquering.

तरुषः a. A conqueror. -षा Victory.

तरुष्यति Den. P. To attack.

तरुस् n. Ved. 1 Battle. -2 Superiority. -3 Overcoming.

तर्क 10 U. (तर्कयति-ते, तर्कित) 1 To suppose, guess, suspect, believe, conjecture, infer; त्वं तावत्कृतमां तर्कयसि Ś. 6; Me. 96. -2 To reason, speculate about, reflect. दृष्ट्वा तत्सौकरं रूपं तर्कयामास चित्रधा Bhāg. 3. 13. 20. -3 To consider or regard as (with two acc.) -4 To think of, intend, mean, have in view; (पातुं) त्वं चेदच्छस्फटिकविशदं तर्क्येस्तिर्यगम्भः Me. 53. -5 To ascertain; Rām. 3. -6 To shine. -7 To speak.

तर्कः (तर्क-भावे अच्) 1 Supposition, conjecture, guess; प्रसन्नस्ते तर्कः V. 2. -2 Reasoning, speculation, discussion, abstract reasoning; कुतः पुनरस्मिन्नवधारिते आगमार्थे तर्कनिमित्तस्याक्षेपस्यावकाशः; इदानीं तर्कनिमित्त आक्षेपः परिह्रियते Ś. B.; तर्कोऽप्रतिष्ठः स्मृतयो विभिन्नाः Mb.; Ms. 12. 106. -3 Doubt. -4 Logic, the science of logic; यत्कान्यं मधुवर्षिं धर्षितपरास्तर्केषु यस्योक्तयः N. 22. 155; तर्कशास्त्रम्, तर्कदीपिका -5 (In logic) Reduction to absurdity, a conclusion opposed to the premises, a *reductio ad absurdum*. -6 A system of doctrine founded on pure reasoning or free thinking, a philosophical system (particularly one of the six principal Darśanas q. v.). -7 A name for the number 'six'. -8 Supplying an ellipsis. -9 Cause, motive. -10 Wish, desire. -को Speculation, reasoning. -Comp. -अटः a beggar. -आभासः fallacious reasoning, fallacy in drawing conclusions. -कौमुदी N. of a Vaiśeṣika-work. -सुद्रा a particular position of the hand; कृत्वोरौ दाक्षिणे सव्यं पादपद्मं च जातुनि | बाहुप्रकोष्ठेऽक्षमालामासीनं तर्कसुद्रया || Bhāg. 4. 6. 38. -विद्या logic; philosophical treatise. -शास्त्रम् 1 logic. -2 a philosophical work.

तर्कक a. [तर्क-कृत्] Inquiring, inquisitive. -कः 1 A suitor, an inquirer, a petitioner. -2 A logician.

तर्कणम् Reasoning, speculation.

तर्कित p. p. Doubtful, guessed, discussed, investigated, examined &c.; see तर्क. -तम् A supposition, conjecture.

तर्किन् a. [तर्क-णिनि] 1 Guessing. -2 Reasoning, versed in speculation; Ms. 12. 111. -m. A logician, reasoner.

तर्कुकः A suppliant, petitioner.

तर्कुः -m., f. A spindle, an iron pin upon which cotton is first drawn out; तर्कुः कर्तनसाधनम्. -Comp. -पिण्डः, -पीठी, पीठः, -पाटी a ball at the lower end of a spindle. -लासकः a concave shell or saucer serving to hold the lower end of a spindle. -शाणः a Whetstone for sharpening spindles.

तर्कुटम् (-टी) Cutting; L. D. B.

तर्कुः A hyena.

तर्क्यः Nitre, salt-petre.

तर्ज 1 P., 10 Ā. (often P. also) (तर्जति, तर्जयति-ते, तर्जित) 1 To threaten, menace, terrify; सखीमङ्गुल्या तर्जयति Ś. 1; अहिताननिलोद्भूतैस्तर्जयन्निव केतुभिः R. 4. 28; 11. 78, 12. 41; Bk. 14. 80. -2 To scold, revile, censure, blame; न जिहयांचकाराऽथ सीतामभ्यर्थ्य तर्जितः Bk. 6. 3; 8. 101; 17. 103. -3 To mock, deride.

तर्जनम्, -ना [तर्ज-भावे ल्युट्] 1 Threatening, frightening. -2 Censuring; अङ्गुलीकिसल्याप्रतर्जनम् R. 19. 17; Ku. 6. 45. -3 Pointing at (in ridicule or contempt.) -4